

1. OKROCIĆ (35) *vb pf*

Pierwsze o jasne, drugie pochylone.

inf okrocić (18). ◇ *fut* 2 *sg* okrócisz (2). ◇ 3 *sg* okróci (2). ◇ 3 *pl* okrócą (1). ◇ *praet* 3 *sg m* okrócił (3). *f* okróciła (1). ◇ 3 *pl m pers* okrócili (2). ◇ *imp* 2 *sg* okróć (2). ◇ *con* 1 *sg f* bych okróciła (1). ◇ 2 *sg m* byś okrócił (1). ◇ 3 *sg m* by okrócił (1). ◇ *con praet* 1 *sg m* bych był okrócił (1).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVII w.

1. *Poskromić, obłaskawić zwierzę lub dzikiego, szalonego człowieka; domare PolAnt, Vulg, Cn; domitare, edomare Cn [w tym: kogo (8), (co (żywotne) (6), co (Przeń) (4)] (21) : BielKron 122v [2 r.]; Bucephałem/ w piśnaniu/ takim tu tytuł dał/ Gdziż żaden tey bestiey okrotzyć nie vmiał. WierKróc A2, A2v; ále fię ná niem [na opętany m człowieku] łáncuchy rwály/ á pętá tárǵáły/ y niemogł go żaden okrocić. BudNT Mar 5/4; WujNT Mar 5/4.*

okrocić czym (1): Poślem Gryfy/ co im płtre namioty wywroca/ Y ten żwierz niefkrocony/ siećiami okroca. *BielSen* 7.

W połączeniu szeregowym (1): nie tylko tho łam ma vmieć/ ále drugiego náuczyć tym rzeczom ktorych łpráwa Rycyrlká potrzebuie/ koniá chędogo mieć/ y dobrze ij wieść/ głáfkác/ okrocić/ nogę mu częfto podnośić/ áby fię powoli dał kowác *BielSpr* 13v.

Zwrot: »sobie okrocić« (1): PAsterz dzikiego mężá włápił był w lefię/ Ze go łobie okrocił bárzo w krótkim człefie. *RejFig* Aa3.

Przen (12) : Zyemię tę ktorás ták wzruflýł rácz yá zász okrocić LubPs O5; RejZwierc 83.

okrocić czym (1): Słowem łwoim ich włzytki choroby okrócił *KochPs* 165.

a) *Uczynić posłusznym, uległym; zwyciężyć nieprzyjaciół (8) : (did) Pokorá. (-) [...] Abych cie okrociła ták bárzo płochego/ Człowieká vczyiniła s ciebye łtátecznego BielKom F5v; SAMfon to dziwny mocarz/ był zá czáfu łwego Ze páłczeki roždzyerał/ v Lwá okrutnego. A potym go niewiáftá márna okrociła RejZwierc 43; RejPos 2v; KochPs 123.*

okrocić czym (3): BielKron 407; Niechay ná mię przygodá/ iáka chce/ przypádnie: Ty mnie porátuiełz łnádnie. Ty gnięw nieprzijiációł mych pięściá łwá okróciłz/ A mnie wolná myśł przywróciłz. KochPs 202; Nieprzijiáciele główné mieczem okrócili KochProp 6.

Szereg: »pożywać albo okrocić« (1): Lepiey iełt nieprzijiáciela požywác álbo okrocić fortelem niż fię s nim wálnie potykác *BielSpr* 35v.

b) *Uspokoić uczucia (1) : A ty/ počiecho moiá/ iuz mi fye nie wróciłz Ná wieki/ áni moiéy telknice okróciłz. KochTr 5.*

2. *Powściągnąć, pohamować złe skłonności, zamiary, czyny; domare Vulg, Cn; cicurare Modrz [w tym: kogo (3), co (10)] (14) : BielSat D; Owa od iádu myfli nie moze okrocić. HistLan F4; RejZwierc 72; Iedno Alexándrowi Bucephał fię podał/ Tákze też náłzey Polłtze okrotzyć by fię dał. W łwey fregości Mołkiewłki WierKróc A2, A3; Iáwne łá przykłády Sokrátelá zacnego Philofofhá/ y Stylponá Megáreyczyká/ o ktorych to piłzá/ że wielką pilnościá/ á potężnym w vcćiwych łpráwách wśilowániem y łtátecznościá/ ono łwoie dżikie przyrodzenie okrocił *ModrzBaz* 9; *KochPs* 145, 208; *KochFr* 96; Ale was [*Parki*] áni wdżięczne łtrony/ Ani zabawki vciefzone Okrocić mogá *KlonŻal* D;*

O ktokolwiek będzie chciał mordy niecnotliwé/ Y domowé okrócić náiazdy *KochPieś* 2; lecz ięzyká żaden z ludzi nie może okrócić *WujNT Iac* 3/8.

okrocić czym (2): Ale gdyby chcieli rozum swoy poimác/ y łowem Bożym go okroćić/ namniemyby fie im to dziwno nie widziáło. *SarnUzn Ev; RejZwierc* 12v.

Synonimy: 1. *objeździć, poskromić*; 2. *pohamować*.

Formacje współrdzenne cf 2.KROCIĆ.

Cf [**OKROCENIE**], **OKROCONY**

JDok